ΙΠΠΟΤΙΚΑ ΜΥΘΙΣΤΟΡΗΜΑΤΑ

ΤΟΥ ΑΛΕΞ. ΔΟΥΜΑ, ΠΑΤΡΟΣ

Η ΔΥΟ ΑΡΤΕΜΙΔΕΣ

(Συνέχεια ἐκ τοῦ προηγουμένου)

Α στὴν ἀρχὴ δὲν τοῦ ἔδωσε καμμιὰ προσοχὴ κι' ἔτρεξε πρὸς τὴν 'Αρτέμιδα, ἡ ὁποία εἶχε κατατρομάξει, ἀκούγοντας νὰ τὴ φωνάζουν.

— Μὲ φωνάζουν! Μὲ ζητοῦν! τοῦ εἶπε, Θεέ μου! "Αν μᾶς εὕρισκαν μαζύ!.. Χαῖρε, ἀδελφέ μου... Χαῖρε, Γαβριήλ!...

—'Ωρεβούαρ, ἀδελφή μου! 'Ωρεβούαρ, "Αρτεμις! Πήγαινε! 'Εγὼ θὰ μείνω ἐδῶ! Θὰ πῆς πὼς ἔκανες ἕνα περίπατο γιὰ νὰ πάρης λίγο ἀέρα. Χαῖρε! Καὶ πάλι σ' εὐχαριστῶ...

'Η "Αρτεμις κατέβηκε βιαστικὰ τὴ σκοτεινὴ σκάλα τῶν ἐπάλξεων καὶ σὲ λίγο βρέθηκε μπρὸς σ' ἕναν ὅμιλο ἀνθρώπων, οἱ ὁποῖοι, κρατῶντας δαυλοὺς στὰ χέρια, τὴν ἀναζητοῦσαν παντοῦ, ἔχοντας ἐπὶ κεφαλῆς τους τὴ μητέρα Μόνικα.

Ποιός λοιπὸν εἶχε εἰδοποιήσει τὴν ἡγουμένη γιὰ τὴν ἀπομάκρινσι τῆς 'Αρτέμιδος; Ποιός ἄλλος ἀπὸ τὸν ἀρχικατεργάρη 'Αρνὼ ντὺ Τίλ, ὁ ὁποῖος ἦταν κι' αὐτὸς ἀνακατεμένος τώρα μ' ἐκείνους ποὺ ἀναζητοῦσαν τὴν ἀδελφὴ Εὐλογημένη.

'Ο Γαβριήλ, ἀφοῦ εἶδε ἀπὸ μακρυὰ τὴν 'Αρτέμιδα νὰ συναντᾶ τὴν μητέρα Μόνικα κι' ἡσύχασε, ἑτοιμαζόταν κι' αὐτὸς νὰ κατεβῆ ἀπὸ τὶς ἐπάλξεις, ὅταν ἔξαφνα εἶδε μιὰ σκιὰ ν' ἀνορθώνεται πίσω του.

"Ενας ἄντρας, ἕνας ἐχθρὸς βέβαια, ὁ ὁποῖος εἶχε σκαρφαλώσει ἐπάνω στὴν ἔπαλξι.

Χωρὶς νὰ διστάση καθόλου, ὁ Γαβριὴλ ὥρμησε ἐναντίον τοῦ ἀνθρώπου αὐτοῦ καὶ καταφέροντάς του μιὰ σπαθιά, τὸν γκρέμισε κάτω.

— Στὰ ὅπλα!.... Στὰ ὅπλα!.... φώναξε συγχρόνως.

"Επειτα ἔτρεξε στὴν ἄκρη τῆς ἐπάλξεως κι' ἐκεῖ κατάπληκτος εἶδε, στηριζομένη ἐπάνω στὸ τεῖχος, μιὰ σκάλα γεμάτη ἀπὸ 'Ισπανούς.

'Επρόκειτο ἁπλούστατα γιὰ ἕνα νυχτερινὸ αἰφνιδιασμὸ τῶν ἐχθρῶν.

Μὰ ἡ Θεία Πρόνοια —ἢ μᾶλλον ὁ "Ερως— προστάτευσε κι' αὐτὴ τὴ φορὰ τὸ Σαὶν Κεντέν. Γιατί, πρὶν ὁ δεύτερος ἀπ' τοὺς ἐχθροὺς προφτάσει ν' ἀκολουθήση ἐπάνω στὴν ἔπαλξι αὐτὸν ποὺ εἶχε σκοτώσει ὁ Γαβριήλ, ὁ ἥρως μας, ἁρπάζοντας μὲ τὰ δύο του χέρια καὶ μὲ ὅλη του τὴ δύναμι τὴ σκάλα, τὴ γκρέμισε κάτω μαζὺ μὲ ὅλους τοὺς 'Ισπανοὺς ποὺ βρισκόντουσαν ἐπάνω της.

'Η κραυγές τους, καθὼς τσακιζόντουσαν κάτω στὴ γῆ, μπερδεύτηκαν μὲ τὶς κραυγὲς τοῦ Γαβριήλ, ὁ ὁποῖος ἐξακολουθοῦσε νὰ φωνάζη:

— Στὰ ὅπλα!.... Στὰ ὅπλα!....

Μὰ τὴν ἴδια στιγμή, εἶδε, σὲ ἀπόστασι εἴκοσι βημάτων ἀπ' αὐτόν, στημένη μιὰ ἄλλη σκάλα. "Ως ὅτου ὅμως νὰ τρέξη ἐκεῖ καὶ νὰ τὴν ἀνατρέψη, οἱ 'Ισπανοὶ θὰ σκαρφάλωναν ἐπάνω στὴν ἔπαλξι. Γι' αὐτό, βλέποντας μέσ' στὸ σκοτάδι ἕναν ὀγκόλιθο, τὸν σήκωσε καὶ τὸν πέταξε μ' ὅλη του τὴ δύναμι ἐναντίον τῆς δεύτερης σκάλας.

Τὸ τρομερὸ αὐτὸ βάρος τὴν ἔσπασε στὰ δυὸ κι' οἱ δυστυχισμένοι 'Ισπανοὶ ποὺ βρισκόντουσαν ἐπάνω της, σωριάστηκαν, πληγωμένοι καὶ σκοτωμένοι, μέσα στὴν τάφρο.

'Εντωμεταξύ, ἡ κραυγὲς τοῦ Γαβριὴλ εἶχαν ξυπνήσει ὅλη τὴ φρουρά. Οἱ σκοποὶ ἔτρεχαν στὶς θέσεις τους, οἱ τυμπανισταὶ χτυποῦσαν συναγερμὸ καὶ ἡ μεγάλη καμπάνα τῆς Μονῆς σήμαινε μ' ὅλη της τὴ δύναμι.

"Επειτ' ἀπὸ πέντε λεπτά, περισσότεροι ἀπὸ διακόσους ἄνδρες εἶχαν περιστοιχίσει τὸν ὑποκόμητα ντ' 'Εξμές, ἕτοιμοι νὰ ἀποκρούσουν μαζύ του τοὺς πολιορκητάς.

Μὰ οἱ 'Ισπανοὶ δὲν ἐπεχείρησαν πειὰ τίποτε. 'Ο τολμηρός τους αἰφνιδιασμὸς εἶχε ἀποτύχει.

'Η πόλις εἶχε σωθεῖ ἀκόμα μιὰ φορὰ χάρις στὸ Γαβριήλ.

Μὰ ἔπρεπε ν' ἀνθέξη ἄλλες τέσσερες ἡμέρες ἀκόμα, γιὰ νὰ τηρηθῆ ἡ ὑπόσχεσις ποὺ εἶχε δώσει ὁ Γαβριὴλ στὸ βασιλέα.

XXXIV

ΜΙΑ ΕΝΔΟΞΗ ΚΑΤΑΣΤΡΟΦΗ

'Η ἀπροσδόκητη ἀποτυχία τῆς νυχτερινῆς αὐτῆς ἐπιθέσεως, εἶχε ὡς ἀποτέλεσμα ν' ἀποθαρρύνη τοὺς πολιορκητάς, οἱ ὁποῖοι καταλάβαιναν τώρα, ὅτι δὲν θὰ μποροῦσαν νὰ κυριεύσουν τὴν πόλι, ἂν δὲν ἐκμηδένιζαν ἕνα πρὸς ἕνα ὅλα τὰ μέσα τῆς ἀμύνης ποὺ θὰ μποροῦσε νὰ τοὺς ἀντιτάξη ἀκόμα.

'Επὶ τρεῖς ἡμέρες λοιπὸν δὲν ἐπεχείρησαν καμμιὰ καινούργια ἐπίθεσι, μὰ ὅλα τὰ κανόνια τους βομβάρδιζαν ἀδιάκοπα καὶ χωρὶς ἀνάπαυσι τὰ φρούρια τοῦ Σαὶν Κεντέν.

'Αφοῦ οἱ ἐχθροί τους τοὺς φαινόντουσαν πειὰ ἀκίνητοι, τὰ ἔβαλαν μὲ τὰ τείχη καὶ τὰ τείχη ἀποδείχτηκαν λιγώτερο γερὰ ἀπὸ τ' ἀνθρώπινα τείχη. Οἱ πύργοι κατέρρεαν, ἡ ἐπάλξεις γκρεμιζόντουσαν κι' ὅλη ἡ ἐξωτερικὴ ζώνη τῆς πόλεως ἔπεφτε κομμάτι—κομμάτι.

Τέλος, τέσσερες ἡμέρες, μετὰ τὴ νυχτερινή τους ἔκπληξι, οἱ 'Ισπανοὶ ἐνήργησαν γενικὴ ἐπίθεσι. 'Ηταν ἡ ὀγδόη καὶ τελευταία ἡμέρα τῆς προθεσμίας ποὺ εἶχε δώσει ὁ 'Ερρῖκος Β' στὸ Γαβριήλ. "Αν ἡ ἐπίθεσις τῶν ἐχθρῶν ἀποτύγχανε κι' αὐτὴ τὴ φορά, ὁ πατέρας τοῦ ἥρωός μας θὰ σωνόταν μαζὺ μὲ τὸ Σαὶν Κεντέν. 'Αλλοιῶς, ὅλες του ἡ προσπάθειες κι' ὅλοι του οἱ κόποι δὲν θὰ ἔφερναν κανένα ἀποτέλεσμα κι' ὁ πατέρας του, ἡ "Αρτεμις κ' αὐτὸς ὁ ἴδιος ἦσαν χαμένοι!

Γι' αὐτό, εἶνε ἀδύνατον νὰ περιγραφῆ τὸ μανιασμένο θάρρος ποὺ ἔδειξε ἐκείνη τὴν ἡμέρα. Δὲν θὰ πίστευε κανείς, βλέποντάς τον νὰ πολεμᾶη, ὅτι ἦταν δυνατὸν ἕνας ἄνθρωπος νὰ κλείνη μέσα στὴν ψυχή του τόση δύναμι κι' ἐνεργητικότητα.

Δὲν ἔβλεπε μπροστά του οὔτε τοὺς κινδύνους, οὔτε τὸ θάνατο, μὰ μονάχα τὴν εἰκόνα τοῦ πατέρα του καὶ τῆς μνηστῆς του κ' ἐλάδιζε ἐναντίον τῶν λογχῶν καὶ μέσ' ἀπ' τὶς σφαῖρες καὶ τὰ ὀβούζια, σὰν νὰ ἦταν πραγματικὰ ἄτρωτος.

Μιὰ πέτρα τὸν εἶχε πληγώσει στὸ πλευρὸ καὶ μιὰ λόγχη στὸ μέτωπο, μὰ αὐτὸς δὲν αἰσθανόταν τὶς πληγές του! Φαινόταν σὰν μεθυσμένος ἀπὸ ἀνδρεία.

Πήγαινε ἐδῶ, ἔτρεχε ἐκεῖ, χτυποῦσε, χτυπόταν κι' ἐξόρκιζε τοὺς πολιορκουμένους μὲ τὰ λόγια του καὶ τὸ παράδειγμά του.

"Οπου ὁ κίνδυνος ἦταν μεγαλείτερος καὶ πιὸ ἄμεσος, ἐκεῖ βρισκόταν κι' ὁ Γαβριήλ. "Οπως δὲ ἡ ψυχὴ ἐμψυχώνει τὸ σῶμα, ἔτσι κι' αὐτὸς ἐμψύχωνε ὅλη ἐκείνη τὴν πόλι.

Καὶ μέσ' σ' αὐτὸ τὸ ἀσύγκριτο μένος του, δὲν ἔχανε οὔτε στιγμὴ τὴν ψυχραιμία του. Μὲ μιὰ ματιὰ γρήγορη σὰν ἀστραπή, ἀντιλαμβανόταν τὸν κίνδυνο κι' ἔτρεχε ἀμέσως πρὸς αὐτόν.

"Επειτα, ὅταν οἱ πολιορκηταὶ ὑποχωροῦσαν, ὅταν οἱ πολιορκούμενοι, ἠλεκτρισμένοι ἀπὸ τὴ μεταδοτικὴ αὐτὴ ἀνδρεία, ἀνακτοῦσαν τὸ θάρρος τους, γρήγορα ὁ Γαβριὴλ ἔτρεχε πρὸς ἄλλο σημεῖο ποὺ κινδύνευε καὶ χωρὶς νὰ κουράζεται, χωρὶς νὰ ἐξασθενῆ, ξανάρχιζε τοὺς ἡρωϊσμούς του.

Αὐτὸ βάσταξε ἕξη ὧρες, ἀπὸ τὴ μιὰ ὥς τὶς ἑφτά.

Στὶς ἑφτά, καθὼς ἡ νύχτα εἶχε ἁπλωθεῖ πειά, οἱ 'Ισπανοὶ σήμαναν ὑποχώρησι πρὸς ὅλα τὰ σημεῖα, ἀφίνοντας τὰ τείχη τοῦ Σαὶν Κεντὲν μισοερειπωμένα, τοὺς πύργους του γκρεμισμένους, μὰ ἀκόμα Γαλλικό.

Οταν κι' ὁ τελευταῖος ἐχθρὸς ἀποσύρθηκε, ὁ Γαβριὴλ ἔπεσε στὰ χέρια αὐτῶν ποὺ τὸν περιστοίχιζαν, λιπόθυμος ἀπὸ ἐξάντλησι καὶ χαρά.

Θριαμβευτικὰ τότε οἱ στρατιῶται του τὸν μετέφεραν στὸ δημαρχεῖο.

'Επειδὴ τὰ τραύματά του ἦσαν ἐλαφρά, ἡ λιποθυμία του δὲν βάστηξε πολλὴ ὥρα. "Οταν συνῆλθε, ὁ ναύαρχος Κολινύ, ἀχτινοβολῶντας ὁλόκληρος ἀπὸ χαρά, βρισκόταν κοντά του καὶ τοῦ χαμογελοῦσε.

Τὰ πρῶτα λόγια ποὺ βγῆκαν τότε ἀπ' τὸ στόμα τοῦ Γαβριήλ, ἦσαν τὰ ἑξῆς:

— Κύριε ναύαρχε, δὲν ὀνειρεύτηκα.... Δὲν εἶν' ἔτσι;... Δὲν εἶν' ἀλήθεια πὼς ἔγινε σήμερα μιὰ τρομερὴ ἐπίθεσις τῶν 'Ισπανῶν, τὴν ὁποία ἀποκρούσαμε....

— Ναί, φίλε μου, τοῦ ἀπάντησε ὁ γενναῖος ναύαρχος. Τὴν ἀποκρούσαμε, χάρις πρὸ πάντων σὲ σᾶς...

— Καὶ ἡ ὀχτὼ μέρες τῆς προθεσμίας ποὺ μοῦ εἶχε δώσει ὁ βασιλεὺς πέρασαν.... φώναξε ὁ Γαβριήλ. "Ω! εὐχαριστῶ, Θεέ μου! Εὐχαριστῶ!...

— Καὶ γιὰ νὰ σᾶς χαροποιήσω ἀκόμα περισσότερο, φίλε μου, εἶπε ὁ ναύαρχος, ἔχω νὰ σᾶς ἀνακοινώσω πολὺ εὐχάριστα νέα. Χάρις στὴν ἄμυνα τοῦ Σαὶν Κεντέν, μπόρεσαν στὸ Παρίσι νὰ ὀργανώσουν τὴν ἄμυνα ὅλης τῆς χώρας. "Ενας ἀπ' τοὺς κατασκόπους μου πού, ἐπωφελούμενος τῆς ἐπιθέσεως, μπῆκε σήμερα στὴν πόλι, μοῦ ἔφερε λαμπρὲς πληροφορίες. 'Ο δοὺξ τοῦ Γκίζ ἔφτασε στὸ Παρίσι μαζὺ μὲ τὴ στρα-

Πολεμοῦσε σὰν νὰ ἦταν πραγματικὰ ἄτρωτος...

πιὰ τοῦ Πεδεμοντίου καὶ ὀργανώνει τὴ γενικὴ ἄμυνα. Τὸ Σαὶν Κεντέν, τοῦ ὁποίου τὰ τείχη κατέρρευσαν πειά, δὲν θὰ μπορέση ἴσως ν' ἀντισταθῆ σὲ μιὰ ἀκόμα ἐπίθεσι τῶν Ἱσπανῶν. Μὰ τὸ ἔργον μας τελείωσε καὶ ἡ Γαλλία σώθηκε, φίλε μου!

— Ἄ! κύριε ναύαρχε, δὲν ξέρετε τὸ καλὸ ποὺ μοῦ κάνετε! φώναξε ὁ Γαβριήλ. Μὰ ἐπιτρέψατέ μου νὰ σᾶς ἀπευθύνω μιὰ ἐρώτησι. Μὲ ξέρετε πειὰ πολὺ καλὰ καὶ εἶμαι βέβαιος, ὅτι δὲν θὰ τὴν ἀποδώσετε σὲ λόγους ἐγωϊστικούς. Μιὰ ἀφορμὴ πολὺ σπουδαία καὶ πολὺ σοβαρή, μ' ἀναγκάζει νὰ σᾶς ἀπευθύνω τὴν ἐρώτησι αὐτή. Πέστε μου λοιπόν, κύριε ναύαρχε, νομίζετε, ὅτι ἡ προστασία μου, ἐδῶ κι' ὀχτὼ μέρες, στὸ Σαὶν Κεντὲν ἔπαιξε κανένα ρόλο στὴν ἄμυνά του;

— Ἂν δὲν εἴσαστε σεῖς, τὸ Σαὶν Κεντὲν θὰ εἶχε ὑποκύψει πρὸ ὀχτὼ ἡμερῶν, ἀπάντησε ὁ μεγαλόψυχος ναύαρχος. Ἐσώσατε, ὄχι μόνο τὸ Σαὶν Κεντέν, ἀλλὰ καὶ ὁλόκληρη τὴ Γαλλία...

— Ὦ! σᾶς εὐχαριστῶ, κύριε ναύαρχε, γιὰ τὰ καλά σας λόγια! εἶπε ὁ Γαβριήλ. Μὰ θὰ θελήσετε νὰ τὰ ἐπαναλάβετε καὶ μπροστὰ στὴν αὐτοῦ Μεγαλειότητα τὸν βασιλέα;

— Μὰ αὐτὸ εἶνε τὸ καθῆκον μου, φίλε μου! εἶπε ὁ γενναῖος ναύαρχος. Καὶ ξέρετε καλά, ὅτι ὁ Γασπὰρ ντὲ Κολινὶ δὲν παραλείπει ποτὲ νὰ ἐκτελέση τὸ καθῆκον του.

— Τί εὐτυχία! φώναξε ὁ Γαβριήλ. Ὤ, ποιὰ ὑποχρέωσι σᾶς χρωστάω, κύριε ναύαρχε! Μὰ θέλετε νὰ μοῦ προσφέρετε καὶ μιὰ ἀκόμα ἐκδούλευσι; Μὴν κάνετε λόγο σὲ κανένα, οὔτε σ' αὐτὸν τὸν κοντόσταυλο θεῖο σας —πρὸ πάντων στὸν κοντόσταυλο!— γιὰ τὴ βοήθεια ποὺ σᾶς ἔδωσα στὸ ἔνδοξο ἔργο σας. Μονάχα ὁ βασιλεὺς ἂς τὸ μάθει. Ἔτσι, ἡ αὐτοῦ Μεγαλειότης θὰ καταλάβη πὼς ὅ,τι ἔκανα, δὲν τὸ ἔκανα γιὰ τὴ δόξα καὶ γιὰ τὸ θόρυβο, μὰ μόνο γιὰ νὰ κρατήσω τὴν ὑπόσχεσι ποὺ τῆς ἔδωσα. Καὶ ὁ βασιλεὺς ἔχει στὰ χέρια του γιὰ νὰ μ' ἀνταμείψη —ἂν τὸ θελήσει— ἕνα βραβεῖο χίλιες φορὲς πιὸ ζηλευτὸ ἀπ' ὅλες τὶς τιμὲς καὶ τὰ ἀξιώματα τοῦ βασιλείου του.

Ὁ Γαβριὴλ στάθηκε μιὰ στιγμὴ κι' ἔπειτα εἶπε:

— Ἄ! πόσο καιρὸ ἔχω νὰ νοιώσω μιὰ γαλήνη, σὰν αὐτὴ ποὺ δοκιμάζω τώρα! Τί ὡραῖο ποὺ εἶνε νὰ ἐλπίζη καὶ νὰ πιστεύη κανεὶς λίγο στὸ μέλλον! Τώρα θὰ τρέξω πρόσχαρος στὶς ἐπάλξεις, θὰ πολεμήσω μ' ἀνάλαφρη καρδιὰ καὶ μοῦ φαίνεται πὼς θὰ γίνω ἀνίκητος. Ἡ λόγχες κι' ἡ σφαῖρες τῶν ἐχθρῶν δὲν θὰ τολμήσουν ν' ἀγγίξουν ἕναν ἄνθρωπο ποὺ ἐλπίζει.

— Ὦ! μὴν ἐλπίζετε πειὰ στὴ νίκη! εἶπε ὁ ναύαρχος Κολινύ, χαμογελῶντας. Τὰ τείχη κατέρρευσαν πειὰ καὶ τὸ Σαὶν Κεντὲν εἶνε σχεδὸν ὁλόκληρο ἀνοιχτὸ στοὺς ἐχθρούς. Μερικοὶ κανονιοβολισμοὶ ἀκόμα κι' ὅ,τι ἔχει ἀπομείνει ὀρθὸ θὰ καταρρεύση. Μὲ τὴν πρώτη ἐπίθεσι ποὺ θὰ κάνουν οἱ ἐχθροί, θὰ κυριεύσουν τὰ φρούρια. Ἂς μὴν πλανώμεθα γι' αὐτό.

— Μὰ ὁ δοὺξ ντὲ Γκὶζ δὲν μπορεῖ νὰ μᾶς στείλη ἐνισχύσεις ἀπ' τὸ Παρίσι; ρώτησε ὁ Γαβριήλ.

— Ὁ δοὺξ ντὲ Γκίζ, ἀπάντησε ὁ ναύαρχος, δὲν θὰ θελήση νὰ ἐκθέση τὶς πολύτιμες ἐφεδρεῖες του σὲ μιὰ πόλι ποὺ ἔχει σχεδὸν κυριευθεῖ, καὶ θὰ κάνη καλά. Ἂς κρατήσει τοὺς ἄνδρες του στὴν καρδιὰ τῆς Γαλλίας. Ἐκεῖ εἶνε ἀναγκαῖοι! Τὸ Σαὶν Κεντὲν ἔπαιξε καλὰ τὸ ρόλο του ὡς τώρα. Δόξα σοι ὁ Θεός! Δὲν τοῦ μένει παρὰ νὰ ὑποκύψη ἡρωϊκὰ κι' αὐτὸ θὰ προσπαθήσουμε νὰ κάνουμε τώρα. Πρέπει ὁ θρίαμβος τῶν Ἱσπανῶν νὰ τοὺς στοιχίση πιὸ ἀκριβὰ ἀπὸ μιὰ καταστροφή. Ἀπὸ δῶ καὶ πέρα, δὲν θὰ πολεμήσουμε πειὰ γιὰ νὰ σωθοῦμε, μὰ ἁπλῶς γιὰ νὰ νικήσουμε.

— Ναί, θὰ πολεμήσουμε γιὰ τὴν εὐχαρίστησί μας! εἶπε χαρούμενος ὁ Γαβριήλ. Κύριε ναύαρχε, μονάχα ἕνας ἥρως, σὰν κι' ἐσᾶς, θὰ μποροῦσε νὰ πῆ τέτοια λόγια. Ἔ λοιπόν, ἔστω, ἂς διασκεδάσουμε, ὑπερασπίζοντας καὶ τὴν πόλι δυό, τρεῖς καὶ τέσσερες ἡμέρες ἂν μπορέσουμε. Ἂς κάνουμε τὸν βασιλέα τῆς Ἱσπανίας Φίλιππο Β' καὶ τὸν ἀρχιστράτηγό του Φιλιμπέρτο Ἐμμανουήλ, νὰ σκάσουν ἀπ' τὸ κακό τους, γιατὶ δὲν θὰ μπορέσουν στὸ διάστημα αὐτὸ νὰ κάνουνε τίποτε ἐναντίον μερικῶν ἐρειπίων. Πάντως, ὅσο πιὸ πολὺ παρατείνουμε τὴν ἀντίστασί μας, τόσο περισσότερο θὰ διασκεδάσουμε. Τί λέτε γι' αὐτό;

— Λέω, φίλε μου, ὅτι τέτοια ἀστεῖα, μονάχα ἕνας ἥρως μπορεῖ νὰ τὰ πῆ καὶ ὅτι μέσα στὰ μάτια σας λάμπει ἡ δόξα.

Ἡ τύχη βοήθησε τὸν Γαβριὴλ καὶ τὸν Κολινύ. Ὁ Φίλιππος Β' κι' ὁ Φιλιμπέρτος Ἐμμανουήλ, μανιασμένοι γιατὶ παρατεινόταν τόσον καιρὸ ἡ παραμονή τους μπροστὰ σ' αὐτὴ τὴν πόλι, ἐναντίον τῆς ὁποίας εἶχαν κάνει δέκα ἐπιθέσεις χωρὶς ἀποτέλεσμα, δὲν θέλησαν νὰ ἐνεργήσουν καὶ ἐνδεκάτη, χωρὶς νὰ εἶνε βέβαιοι αὐτὴ τὴ φορὰ γιὰ τὴ νίκη.

Ὅπως ἔκαναν καὶ πρὸ τῆς τελευταίας ἐπιθέσεως, ἐπὶ τρεῖς ἡμέρες ἔμειναν στὶς θέσεις τους, μὰ συγχρόνως τὰ κανόνια ἀντικατέστησαν τοὺς στρατιῶτες, ἀφοῦ στὴν ἡρωϊκὴ αὐτὴ πόλι τὰ τείχη ἦσαν λιγώτερο σκληρὰ ἀπ' τὶς καρδιές.

Κατὰ τὸ διάστημα τῶν τριῶν αὐτῶν ἡμερῶν, ὁ ναύαρχος Κολινὶ κι' ὁ Γαβριὴλ προσπαθοῦσαν ὅσο ἦταν δυνατόν, νὰ ἐπανορθώσουν μὲ τοὺς ἐργάτες τους τὶς τρομερὲς καταστροφὲς ποὺ προκαλοῦσε τὸ πυροβολικὸ τοῦ ἐχθροῦ. Μὰ δυστυχῶς, τὰ χέρια τοὺς ἔλειπαν.

Στὶς 26 Αὐγούστου τὸ μεσημέρι, οὔτε ἕνα κομμάτι σχεδὸν ἀπ' τὰ τείχη δὲν ἔμενε ὀρθό. Τὰ σπίτια τοῦ Σαὶν Κεντὲν φαινόντουσαν ἀπ' ἔξω σὰν νὰ ἦσαν ἐντελῶς ἀπεριτείχιστα.

Ἔτσι πρὶν ὁ ἀρχιστράτηγος τῶν Ἱσπανῶν δώσει τὸ σύνθημα τῆς γενικῆς ἐφόδου, ἡ πόλις εἶχε κυριευθεῖ κιόλας.

Μονάχα ἕνας ἐρειπωμένος πύργος, τὸν ὁποῖο ὑπερασπιζόταν ὁ Γαβριήλ, ἀντιστεκόταν ἀκόμα. Βρισκόταν ἐκεῖ μαζὺ μὲ τὸν ἀξιωματικὸ ντὲ Μπρέϊγ καὶ τὸν ὑφαντὴ Ζὰν Πεκουὰ κι' ἔκαναν κι' οἱ τρεῖς τους τέτοια θαύματα ἀνδρείας, ὥστε τρεῖς φορὲς ἀπέκρουσαν τοὺς ἐπιτιθεμένους. Ὁ Γαβριὴλ μάλιστα πολέμησε μὲ τέτοιο ἀφάνταστο ἡρωϊσμό, ὥστε ὁ Ζὰν Πεκουά, τοῦ ὁποίου μάλιστα εἶχε σώσει δυὸ φορὲς τὴ ζωή, ἀπόμεινε κατάπληκτος.

Γι' αὐτό, ὁ γενναῖος ὑφαντὴς ὁρκίστηκε ἐκεῖ ἐπὶ τόπου αἰώνια λατρεία κι' ἀφοσίωσι στὸ Γαβριήλ.

ΟΙ ΝΕΟΙ ΕΛΛΗΝΕΣ ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΑΙ

Η ΝΥΧΤΑ ΤΗΣ ΒΑΛΠΟΥΡΓΗΣ
(Τοῦ κ. Ν. Π. Ἐγγονοπούλου, ἀπὸ τὸν «Φάουστ» τοῦ Γκαῖτε).

Ὡστόσο, τὸ Σαὶν Κεντὲν εἶχε ὑποκύψει πειά.

Εἶχαν περάσει δώδεκα μέρες ἀπὸ τότε ποὺ ἔφτασε ὁ Γαβριὴλ καὶ τέσσερες ἀπὸ τὴν προθεσμία ποὺ εἶχε δώσει στὸ βασιλέα.

XXXV

ΟΠΟΥ Ο ΑΡΝΩ ΝΤΥ ΤΙΑ ΜΠΕΡΔΕΥΕΙ ΚΑΙ ΠΑΛΙΝ ΤΑ ΠΡΑΓΜΑΤΑ

Ἀμέσως μετὰ τὴν ἅλωσι τῆς πόλεως, οἱ Ἱσπανοὶ θέλησαν ν' ἀρχίσουν τὴ λεηλασία καὶ τὶς σφαγές. Μὰ ὁ ἀρχιστράτηγός τους ὁ Φιλιμπέρτος ἔδωσε αὐστηρὲς ἀπαγορευτικὲς διαταγὲς καὶ ὅταν σὲ λίγο τοῦ παρουσίασαν τὸν ναύαρχο Κολινύ, τὸν συνεχάρη μπροστὰ σ' ὅλους γιὰ τὴν ἀνδρεία του.

— Ὁ ἡρωϊσμὸς δὲν πρέπει νὰ τιμωρεῖται, εἶπε. Γι' αὐτὸ θὰ φερθοῦμε στὸ Σαὶν Κεντὲν καλύτερα, παρὰ ἂν μᾶς εἶχε παραδοθεῖ ἀπὸ τὴν πρώτη στιγμὴ τῆς πολιορκίας του.

Καὶ ὁ νικητής, ἐξ ἴσου μεγαλόψυχος ὅσο κι' ὁ νικημένος, ἄφησε νὰ συζητήση μαζύ του τοὺς ὅρους τῆς συζητήσεως, τοὺς ὁποίους ὡστόσο θὰ μποροῦσε νὰ τοῦ ἐπιβάλη.

Τὸ Σαὶν Κεντὲν διακηρύχτηκε φυσικὰ πόλις Ἱσπανική, μὰ ὅσοι ἀπ' τοὺς κατοίκους του δὲν ἤθελαν νὰ παραδεχτοῦν τὴν Ἱσπανικὴ κατοχή, μποροῦσαν νὰ φύγουν, παίρνοντας τὰ πράγματά τους καὶ χάνοντας μόνο τὴν ἰδιοκτησία τῶν σπιτιῶν τους. Ὅλοι, ἄλλωστε, στρατιῶτες καὶ ἀστοί, διατήρησαν τὴν ἐλευθερία τους καὶ μόνο πενῆντα αἰχμαλώτους θὰ κρατοῦσε ὁ Φιλιμπέρτος, γιὰ νὰ τοὺς ἀπελευθερώση μὲ λύτρα καὶ νὰ πληρώση ἔτσι τοὺς καθυστερουμένους μισθοὺς τῶν στρατιωτῶν του.

Τὰ ἀγαθὰ ὅλων τῶν ἄλλων πολιτῶν δὲν θὰ τὰ πείραζε κανεὶς κι' ὁ Φιλιμπέρτος ἐφρόντιζε νὰ προληφθῆ κάθε ἀταξία. Ἀπὸ τὸν Κολινύ, ὁ ὁποῖος κατὰ τὴ διάρκεια τῆς πολιορκίας, εἶχε ἐξαντλήσει ὅλα του τὰ χρήματα, δὲν ἐζήτησε καθόλου λύτρα. Θὰ τὸν ἄφινε, τὴν ἄλλη μέρα κιόλας, ἐλεύθερο νὰ πάη στὸ Παρίσι, γιὰ νὰ συναντήση τὸ θεῖο του κοντόσταυλο Μονμορανσύ, ὁ ὁποῖος εἶχε ἀπελευθερωθεῖ ἤδη, πληρώνοντας τεράστια λύτρα.

Μὰ ποιοὺς ὁ Ἱσπανὸς ἀρχιστράτηγος θὰ διάλεγε γιὰ νὰ κρατήση ὡς ὁμήρους του; Αὐτὸ θὰ μαθαινόταν τὴν ἑπομένη καὶ γι' αὐτὸ ἐκείνη τὴν ἡμέρα ὅλοι ἔκαναν τὸν φτωχὸ καὶ φόρεσαν τὰ πιὸ φτωχικά τους ροῦχα.

Ὁ Ἀρνὼ ντὺ Τίλ, ὁ ὁποῖος εἶχε περάσει τὴ νύχτα του συλλογιζόμενος τὶς ὑποθέσεις του, σκέφτηκε κάτι ποὺ θὰ μποροῦσε νὰ τοῦ βγῆ πολὺ ἐπικερδές. Πρωΐ—πρωΐ, ντύθηκε μὲ τὴ μεγαλείτερη πολυτέλεια κι' ἄρχισε νὰ κάνη περήφανα βόλτες στοὺς δρόμους, ποὺ ἦσαν γεμάτοι ἀπὸ τοὺς νικητάς, Ἄγγλους, Ἱσπανούς, Γερμανούς, κτλ.

(Ἀκολουθεῖ)